

BETEGTÁJÉKOZTATÓ A KRÓNIKUS TÜDŐGYÓGYÁSZATI MEGBETEGEDÉS OKÁN CSÖKKENT IMMUNRENDSZERI MŰKÖDÉSEL, VÉDEKEZŐKÉPESSÉGGEL RENDELKEZŐ BETEGEK SZÁMÁRA A KORONAVÍRUS PANDEMIA VONATKOZÁSÁBAN

Készítette az Egészségügyi Szakmai Kollégium Tüdőgyógyászat Tagozata és a Semmelweis Egyetem Tüdőgyógyászati Grémiuma nevében Kovács Gábor, Losonczy György, Somfay Attila, Müller Veronika, Tamási Lilla, Horváth Gábor, Bohács Anikó

2020.03.23.

A koronavírus fertőzés kimenetele tekintetében a betegségük vagy annak kezelése kapcsán veszélyeztetett betegcsoportok:

- Tüdőrákban szenvedők (különösen kemoterápia, immunterápia, célzott kezelés, sugárterápia alatt)
- Tüdőtranszplantáltak
- Intersticiális tüdőbetegségben szenvedők (pl. tüdőfibrozis)
- Cisztás fibrózisban szenvedők
- Autoimmun betegségek tüdőgyógyászati érintettségében szenvedők
- Minden szájon át vagy injekció formájában kortikoszteroidot kapó beteg
- Dohányosok, krónikus obstruktív tüdőbetegségben (COPD) vagy súlyos asztmában szenvedők
- Bronchiectasiában szenvedők.

A jelenlegi COVID-19 koronavírus járvány fokozottabban veszélyeztetheti azokat az idült tüdőgyógyászati kórképből szenvedőket, akik a betegség vagy a betegségre kapott immunszuppresszív gyógyszeres kezelés kapcsán csökkent immunvédekezéssel bírnak. A fenti alapbetegségek, azok aktivitása és esetleges tartós immunszuppresszív kezelése (pl. citostatikus kezelés, immunterápia, szájon át vagy injekcióban szedett szteroidok, sugárterápia) mind hajlamosítanak a fertőzésekkel szembeni fokozott fogékonyságra (az inhalációs kortikoszteroidoknak ilyen mellékhatása nincs!). Mindezek alapján több szempontot kell figyelembe venni a koronavírus járvány elleni védelemben és mindenekelőtt *be kell tartani a magyarországi közegészségügyi rendszer által előírt szabályokat és tanácsokat.*

A koronavírus fertőzés súlyos vagy halálos formájának rizikótényezői elsősorban az idős kor, az ismert szívbetegség, *tüdőbetegség*, cerebrovasculáris betegségek, a cukorbetegség az eddigi ismeretek alapján. Jelenleg nem tudunk arról, hogy kiemelt rizikó lenne tüdőgyógyászati érintettség nélkül az autoimmun betegség vagy a daganatellenes terápia, azonban az idült tüdőbetegségek, tüdődaganat vagy azok kezelése fokozott rizikót jelenthetnek.

Tüdőgyógyászati okból immunszuprimált (betegség vagy kezelés kapcsán) betegek számára az alábbi tanácsok betartása szükséges:

- Mivel a fent felsorolt betegségek esetében az indokolt kezelés elhagyása egészségkárosodást okozhat, nincs ok az alkalmazott terápia kezelése leállítására. Halasztásra azonban a járványügyi helyzet miatt szükség lehet, ebben a beteg fogadja el kezelőorvosa tanácsát.
- Fontos, hogy a krónikus tüdőbetegek betartsák a gyógyszeres kezelésre és annak ellenőrzésére való utasításokat. Rendszeresen szedett gyógyszereiket csak orvosi konzultáció alapján csökkentsék vagy hagyják el, ennek hiányában szedjék folyamatosan olyan dózisban, ahogy azt kezelőorvosuk a korábbiakban tanácsolta.

- Amennyiben a tüdőgyógyászati beteg inhalációs készítményt használ, ennek azonos dózisban történő fenntartása mindenképp fontos és szükséges. Egy eszközt csak egy beteg használhat.
- Nem szükséges kiegészítő megelőző gyógyszerek, táplálék kiegészítők, „immunstimulánsok” szedése. Az emelt dózisu C-vitamin ronthatja a vesék működését.
- Lehetőség szerint ne utazzon.
- Kerüljék a közösségi rendezvényeket, tömegben való mozgást, nagyobb létszámú vendégeskedést.
- Fokozottan tartsák be az általánosan ajánlott alapvető viselkedési és higiénés szabályokat.
- Ha friss légúti fertőzésre jellemző tünetek jelentkeznek (láz, tartós köhögés), azonnal forduljanak telefonosan a házi orvoshoz, ahol fontos a környezeti anamnézis (kikkel találkoztak: külföldön járt egyén stb.) felvétele és a tünetek értékelése. Ezt követően kövessék házi orvosuk utasításait.
- Ha felmerül a koronavírus fertőzés lehetősége, akkor az előírt járványügyi eljárás indokolt és ekkor szükséges a kezelőorvossal az alkalmazott immunosuppresszív kezelés átmeneti felfüggesztéséről konzultálni (telefonos egyeztetés a gondozó centrummal).
- Koronavírus fertőzés gyanúja vagy igazolt volta esetén, enyhe tüneteknél a beteg otthonában kezelhető. Ez igaz a láz (38 C felett) mellett felső légúti tünetek megjelenésére. Fontos a lázcsillapítás (pl. paracetamol tartalmú gyógyszerekkel) és a bő folyadékfogyasztás. Házi orvosával telefonon konzultáljon!
- Koronavírus fertőzés gyanúja vagy igazolt volta esetén, súlyos tünetek mellett van csak szükség a kórházi felvételre. Ezek a láz (38 C felett) mellett megjelenő fulladás, nehézlégzés vagy tüdőgyulladás. Ez esetben hívja fel házi orvosát, aki az adott járványügyi helyzetben megjelölt eljárásrend szerint gondoskodik a megfelelő kórházi ellátásról.

Alapvető általános intézkedések, amik elősegítik az egészség megőrzését:

- Rendszeresen mosson kezet szappannal és vízzel, legalább 20 másodpercig. Ezután alaposan szárítsa meg a kezét.
- Tartalékoljon otthonában 14 napra elegendő tartós élelmiszert, higiéniai készítményt, takarítószer és gyógyszert arra az esetre, ha otthoni karanténra lenne szüksége.
- Ne érintse meg az arcát.
- Papírsebkendőbe vagy a könyökre köhögjön, tüsszentsen és a papírsebkendőt biztonságos helyre dobja el.
- Használjon eldobható papírtörülköket, papírsebkendőket.
- Ha nincs fertőzőes tünet, akkor nem kell maszkot viselni.
- Fontos a megfelelő távolságtartás az egyének között, különösen olyanoktól, akik beteg lehetnek, pl. köhögnek, tüsszögnek (minimum 2 méter távolság és maximum 15 percnyi kontaktus légúti hurut tüneteit mutatókkal).
- Maradjon távol az újjal belázasodott, légúti hurutot mutató emberektől.
- Tanácsos a hagyományos üdvözlések kerülése (kézfogás, ölelés, puszi).
- Lehetőség szerint javasolt a zsúfolt tömegközlekedés, emberi csoportosulások kerülése.

- Amennyiben meg tudja oldani, minél többet tartózkodjék otthonában.

Az ajánlás magába foglalja az Európai Tüdőgyógyász Társaság (ERS) és a WHO kiadott útmutatását és a helyi viszonyokra történő adaptálását.